

כ"ו אלול תשע"א
25 ספטמבר 2011

אירוע הגשם 23-26/9/11

כללי

כמויות גשם מרשימות יחסית לחודש ספטמבר ירדו בארבעת ימי האירוע בצפון הארץ ובמרכזה. כמויות הגשם ותפוסתן הן חריגות לספטמבר וכך גם משך האירוע, מבחינת כמות הגשם ותפוסתו בארץ התרחשו רק שני אירועים דומים לאירוע האחרון ב-70 השנים האחרונות בספטמבר 2009 ו-1959. אירוע כה ממושך בספטמבר שבתחנות מסוימות נפרש על פני ארבעה ימים עוקבים חריג עוד יותר והתרחש במסגרת זמן זו רק פעם אחת בספטמבר 1959.

תיאור פרק הגשם:

הגשם החל בעת מעבר קו חזית בצהרי ה-23 בספטמבר. חזית זו גרמה לגשמים חזקים וסופות רעמים בצפון הארץ ובשרון, בהמשך התמעט הגשם והפך לגשם תאי יותר. במהלך ה-24 בספטמבר תאי גשם בודדים, פקדו את צפון הארץ ומרכזה גרמו לממטרים יחידים (לעיתים חזקים). ב-25 בחודש עיקר הגשם ירד בפנים הארץ כאשר בשעות הצהריים ואחר הצהריים תאי גשם צפופים ועוצמתיים התפתחו בשפלה, מדבר יהודה, בקעת הירדן ועמק החולה. בשעות הצהריים של ה-26 בחודש שום החלה התעבות בפנים הארץ ותא עננות ממטיר התפתח באזור דרום רכס רמים ועמק החולה.

כמויות הגשם

כמויות הגשם הגדולות ביותר היו בצפון מזרח הארץ, שם בחלק מהתחנות ירד גשם במשך כל אחד מארבעת ימי האירוע. בנאות מרדכי שבעימק החולה הצטברו בארבעת ימי האירוע 71 מ"מ וביפתח 64 מ"מ. בתחנות נוספות באזור צפון הגולן ועמק החולה ירדו כמויות של כ-45-25 מ"מ.

מוקד נוסף של כמויות גשם גבוהות היה במישור החוף הצפוני ובגליל המערבי שם בחלק מהתחנות נרשמו כמויות שחל 30 מ"מ ומעלה כשכמות השיא נרשמה בראש הנקרה – 58 מ"מ. יצויין כי באזור זה כל כמות הגשם הצטברה בשני הימים הראשונים של האירוע. כמויות של כ-20 מ"מ ויותר נרשמו גם בחלק מתחנות עמק יזרעאל, רמות מנשה, עמק בית שאן ובקעת הירדן (28 מ"מ ברותם שבצפון הבקעה)! במישור החוף המרכזי ובדרום הגולן ירדו 10-20 מ"מ. ובמישור החוף הדרומי, השפלה והרי המרכז ירדו מילימטרים בודדים של גשם, במרבית התחנות בדרום הארץ כמעט ולא ירד כל גשם.

התפרוסת הנרחבת של הגשם באה לידי ביטוי בכך שלמעלה מ-75% מתחנות הגשם בכל הארץ דיווחו על ירידת גשם.

חריגות האירוע

כמעט מדי שנה יורד גשם בספטמבר, אולם בדרך כלל האופי של הגשם הוא מקומי והכמויות הן קטנות (הממוצע הרב שנתי לחודש ספטמבר הוא פחות מ-2 מ"מ ובתחנות רבות פחות מ-1 מ"מ). גם גשמים נרחבים ובכמויות גדולות יותר אינם נדירים - אחת ל-4-5 שנים מתרחש בספטמבר אירוע בו הגשמים אינם מקומיים בלבד באופיים, ויורדות בו כמויות של 5-10 מ"מ ומעלה בצפון הארץ ובמרכזה.

כמויות הגשם באירוע הנוכחי ותפרוסתן הן חריגות יותר וכלל אינן אופייניות לספטמבר. אומנם אירועי גשם בעלי תפרוסת נרחבת. התרחשו הבספטמבר 2008 והן בספטמבר 2009, אך קודם לכן (במהלך 70 השנים האחרונות) אירועים בתפרסת דומה התרחשו רק ב- 1975 וב-1959. בהתייחס לכמות המשקעים באירוע הגשם האחרון (בממוצע מרחבי לארץ) הרי שאירועים בקנה מידה דומה התרחשו בספטמבר רק ב- 2009 וב-1959.

משך האירוע חריג אף הוא ומקרה של ארבעה ימי גשם רצופים אירע ב-70 השנים האחרונות רק ב-1959.

כמויות הגשם היממתיות ב-23-26/9/11

תחנה	כמות גשם המצטברת (מ"מ)
ראש הנקרה	57.8
לימן	30.6
חיפה (נמל)	26.5
עמיקם	28.0
עין החורש	17.4
כפר הס	2.0
תל אביב (קרית שאול)	11.4
בית דגן	3.7
חפץ חיים	4.1
נגבה	0.9
אילון (גליל מערבי)	33.6
גמלא	19.8
כפר גלעדי	25.7
הר כנען	14.0
מצפה חרשים	12.8
דיר חנא	13.0
מרחביה	7.6
דפנה	32.3
כפר בלום	65.8
איילת השחר	44.7
צמח	6.5
שדה אליהו	4.1
ירושלים	0.8
ראש צורים	2.2
באר שבע	0